

Pěchota u nás a v cizině.

Npor. děl. Ing. Bohuslav Beneš:

Německé názory na zajišťování pochodu pěších jednotek protitankovými jednotkami.

(Dokončení.)

Jako příklad použití protitankové roty je uvedeno toto:

Pěší pluk provádí ochranu pravého boku pochodující divise. Velitel protitankové roty použije jedné protitankové čety podél pochodové osy pluku k zajištění pochodu pluku na jeho ose pochodu, t. j. zajišťuje důležité příchody od nepřítele k pochodové ose vedoucí, jako křižovatky silnic a vidlice silnic a cest ve směru k nepříteli, třemi protitankovými zbraněmi. Vlastní provedení zajištění je takové:

1. protitanková zbraň bude se pohybovat daleko před čelem předvojové hlídky s velitelem protitankové čety a obsluhou lehkého kulometu jakožto přímou ochranou protitankové zbraně, 2. protitanková zbraň bude umístěna asi uprostřed předvoje na křižovatkách důležitých silnic a cest, 3. protitanková zbraň pojedí na konci valného voje rovněž na křižovatkách cest a silnic.

Je samozřejmé, že všechny křižovatky a cesty, vedoucí k postupové ose pluku, nemohou být zajištěny, neboť to je možné jen u nejdůležitějších z nich. Další průběh postupu: Při dalším postupu pluku postupuje 3. protitanková zbraň za valným vojem po skocích (při čemž zaujímá na důležitých bodech nejprve vyčkávací postavení a číhá) tak dlouho, až 2. protitanková zbraň již může převzít zajištění od konce valného voje. V této době přechází předvojová hlídka 1. protitankovou zbraň, při čemž nastává okamžik, kdy poslední, t. j. 3. protitanková zbraň (velitelem protitankové čety již očekávaná) využívá své rychlosti a jede dopředu, kde je zavedena velitelem protitankové čety do vyčkávacího postavení daleko před čelem předvojové hlídky na důležité

silniční křižovatce (vidlici silnic). Velitel této čtyři zároveň vyšle obsluhu s lehkým kulometem na dvou motocyklech k zajištění protitankové zbraně. Tedy:

3. protitanková zbraň převezme nyní zajištění čela předvoje,
1. protitanková zbraň zajišťuje pak na výši předvoje,
2. protitanková zbraň převezme konečně na konci valného voje úlohu dosavadní
3. protitankové zbraně, t. j. postupuje po skocích za valným vojem tak dlouho, dokud její úlohu nepřevzme 1. protitanková zbraň (opět na konci valného voje).

Nyní popojede dopředu 2. protitanková zbraň, při čemž předjede 1. protitankovou zbraň (na výši čela předvoje) a převezme zajištění před předvojem. Velitel čtyři zavádí znovu protitankovou zbraň dopředu do vyčkávacího postavení. Velitel čtyři s lehkým kulometem je stále u nejpřednější protitankové zbraně a je v radiotelegrafickém spojení s velitelem protitankové roty.

Druhé protitankové čtyři bude použito rovněž na pravé straně pluku, a to ve vzdálenosti 3—5 km od pluku, asi na výši předvoje, kde zajistí důležité cesty a silnice, vedoucí na pochodovou osu pluku. Radiotelegrafické spojení s velitelem protitankové roty je jako u první čtyři. Jednotlivé protitankové zbraně postupují po sledech, stejně jako u první čtyři.

Třetí protitanková četa provede zajištění týmž způsobem ve výši valného voje, hlavně na důležitých křižovatkách a příchodech, vedoucích na pochodovou osu pluku. Spojení obdobné jako u ostatních protitankových čet.

Pro použití protitankové roty je velmi nepříznivé, pochoduje-li pluk samostatně. Ale i v tomto případě podrží velitel této roty velení nad rotou, neboť má k jejímu ovládnutí radiotelegrafické spojení se všemi četami.

Použití protitankové roty podle autora článku by bylo v tomto případě asi takové: 1. protitanková četa bude zajišťovat pochoduující pluk, t. j. bude zajišťovat podél pochodové osy pluku.

2. protitanková četa ve vzdálenosti 3—5 km vlevo, směrem k nepříteli, provede zajištění na hlavních cestách, vedoucích k ose pochodu pluku.

3. protitanková četa zajistí týmž způsobem pravou stranu pluku.

Radiotelegrafické spojení všech tří protitankových čet s velitelem protitankové roty je neustálé.

Další velmi důležitou a vydatnou pomocí k rychlému použití protitankové roty je včasné uvědomění jejího velitele o přítomnosti nepřátelských obrněných vozidel v blízkosti pochodové osy pochodového proudu letci, radiotelegrafem, světelnými signály i spojkami. Proto je správné, aby velitel protitankové roty dlel za pochodu u velitele pochodového proudu, kde ho hlášení nejdříve zastihnou.

Nikdy nebude možné zajistit pochod naprosto nepřetržitě. Je naopak nutno stále počítat s tím, že snaživý nepřítel nalezne některou možnost napadnout pochodový proud. Pravděpodobně nepřátelská obrněná vozidla vniknou do pochodového proudu asi velmi zřídka, zato se však budou častěji pokoušet (jsouce skryta v ostrých záhybech cest a za jednotlivými terénními vyvýšeninami) rušit pochodový proud palbou z dálky.

Kdy se naskytne (v jaké situaci) motorisované protitankové rotě, aby upotřebila svých motorů tak, aby se skutečně vyplatila? Pro motorisované útvary lze brát v úvahu velké pochodové výkony, použití na velké vzdálenosti a rychlé přesuny. Pak splní svůj účel.

Není tedy použití motorisovaných protitankových jednotek všude tak jasné a samozřejmé. Pisatele tohoto článku nemohou zcela uspokojit návrhy, učiněné v předcházejících článcích. Uvedu nyní několik jeho názorů.

Motorisovaná rota, třeba protitanková, která patří k pěšimu pluku, musí se mu také co do rychlosti zcela přizpůsobit. Jinak by měl pravdu kterýsi velitel proti-

tankové roty, který řekl, že je možno v čas potřeby sloučit u divise všechny tři protitankové roty pěších pluků v jeden protitankový oddíl. To však není účelem protitankové roty jen organicky pěšimu pluku přidělené. Tato protitanková rota pochoduje, táboří, bojuje s plukem, k němuž patří. Takové sloučení velmi rozdílných pohybů není jistě užitečné a správné. Při každém taktickém výcviku bývá vštěpováno, že je hrubou chybou zařadovat motorisované jednotky do pochodových proudů pěchoty. Rovněž zařazení jich do mezer mezi jednotlivými částmi pochodového proudu (do t. zv. bezpečnostních vzdáleností) je celkově odmítáno, neboť jednak to nevydrží motory, po dlouhou dobu jsou v chodu na malé otáčky, jednak vzdálenosti v pochodovém proudu jsou bezvýznamné, jsou-li vyplněny. Jak se má tedy protitanková rota pohybovat při pochodu pluku? Je možno namítnout, že je to jen malá jednotka a že tedy lze těch několik vozidel jedné protitankové roty snadno někam zařadit. Toto zařazení je však přece nepřijemné, neboť to není, při velkorysém vybavení motorisovaných jednotek, jen několik vozidel a pak v bezpečnostních vzdálenostech pochoduujících proudů se hemží již tolik vozidel, že se další vozidla, i když je jich málo, do mezer více nevejdou. Protitankové zbraně patří za pochodu na zcela určitá místa, na př. k předvojovému houfci, do čela nebo na zad valného voje. Při překvapujícím objevení se nepřátelských obrněných vozidel není nijak žádoucí, aby se jednotlivé protitankové zbraně pohybovaly po skocích podle vůle některého z poddůstojníků. Pohyb těchto zbraní přísluší neustále jedině veliteli protitankové roty, který je za zajištění pochodového proudu odpověden. Dnes se to tedy provádí tak, že u té protitankové roty, která zajišťuje, je protitanková zbraň odkolesněna a tažena obsluhou. To má tedy být účelem motorisace?

Při řešení bojového použití protitankové roty bylo dlouho sporné, má-li být protitanková rota pěšího pluku pohotová k použití nakolessněna a má-li být použito jednotlivých protitankových zbraní teprve tehdy, když se objeví nepřátelská obrněná vozidla, nebo mají-li být protitankové zbraně již předem rozděleny k předním částem pochodového proudu. Normálním opatřením by tu byla pohotovost motorisované protitankové roty, neboť by jí bylo možno použít, vzhledem k její motorisaci, na místě nebezpečí co nejrychleji. Ale tento rozpor v názorech je již odstraněn tím, že předpisy všeobecně požadují použití doprovodných zbraní pěchoty při boji pěchoty. Je tedy nutné brát při pomalém ruchu pochodu pěchoty motorisovanou protitankovou rotu s sebou a použít ji podobně jako kulometných anebo minometných rot anebo čet. Pak by ovšem bylo možné, motorisovat i tyto jednotky.

Je nutné zmínit se také o tom, může-li být útok tanků zachycen protitankovými zbraněmi již v předních sledech pěchoty nebo teprve až dále vzadu. O tom je rovněž rozhodnuto již tím, že protitankové roty pěchoty má být použito v boji pěchoty. Předpokládá se, že útok tanků nebude pěchotou vyřízen. Jiný názor jde ještě dále a pravi, že ani nejlepší pěchota na světě útok tanků nevydrží. Ale ve světové válce při hromadném použití tanků Dohodou nebylo pro Němce jiného prostředku proti nim, nežli hrát úlohu „plachého králíka“. A přece útok tanků přestáli. Nebyla to jistě příjemná úloha, ale nezbyvalo nic jiného. Pěchotě se tu musí dát (na základě zkušeností) více viny v sebe. Na druhé straně se nesmí příliš vysoko cenit obsluha protitankové zbraně. Žádáme od ní, aby ve vřavě boje nechala podle sebe projet malé tanky a přenechala je účinkům velkých kulometů a sama se zabývala jen středními a těžkými tanky. Každý voják nemá k tomu nervy; vidíme to rovněž z válečných zkušeností. V některých případech bude pěšák přece jen slabý.

Je zřejmé, že pěšák potřebuje nějakou protitankovou zbraň. Použije-li ji tak, jak to bylo dříve předpokládáno a jak to pisatel tohoto článku doporučuje, je na uvážení, není-li k tomu koňský potah vskutku nejlepším dopravním prostředkem. Jestliže se však z určitých důvodů motorisují všechny obranné jednotky, je snad sloučení jich u divise a jich podřízení (případ od případu) pěchotě jedinou možnou cestou,

neboť v tomto případě možno motorisace více využít, nežli je to možné při příslušnosti k pěchotě. Hipomobilnímu řešení protitankové roty je však třeba (podle názoru pisatele) u pěších pluků dát přednost.

Dalším zajímavým dokladem různosti názorů o použití protitankové roty je článek, uveřejněný v čísle 20. Pisatel praví o předcházejících článcích, že jsou theoretické a že se dotýkají věci, jejíž konečné řešení lze skutečně nalézt jen v praxi. U návrhů na zajištění pochodu větší jednotky jde jen o „klasický“ námět, jehož provedení školenou protitankovou obranou se bude (podle situace a terénu) vždy měnit. Pisatel uvádí, že v článku 2 je poukazováno na to, že protitankové miny u předvojové hlídky znamenají rychlé a účinné zajištění. To však vlastně znamená přiznat se k tomu, že použití jedné protitankové čety není dostatečné. Proto autor článku v čísle 9 požaduje centralisované použití motorisované protitankové roty. Ale i při tom způsobu použití se přijde nakonec k názoru, že nemohou být zajištěny všechny křižovatky a cesty vedoucí na osu pochodu, ale že u těch, které jsou vskutku nejdůležitější, je to přece jen možné. Ale při postupu poznat ty „nejdůležitější“ cesty je zvláště v neznámém terénu nemožné. Nejdůležitější cestou je zřejmě ta, po které mohou obrněná vozidla přijet, nebo lépe říkajíc, po které již přijela. Při jistém cvičení v zajišťování pravil kterýsi důstojník, bývalý velitel čety tanků, že by nikdy s tanky nejel po silnici, která je zároveň pochodovou osou pěchoty. Přišel by tedy tam, kde (z nedostatku protitankových zbraní) ona velká důležitost komunikace nebyla předtím uznána. Má-li však být zajištění pluku skutečně provedeno, je nutné nalézt konečné řešení a neutěšovat se tím, že se v každém případě najde nějaká ta „Achillova pata“, která provedení úkolu trvale ohrožuje.

Jinou nevýhodou „kývavého“ postupu (po sledech) podle názoru pisatele je, že onen postupový systém protitankové roty znamená pro pochoduující jednotku značné zatížení. Při svědomitém provádění přemísťování musí vzniknout na každé silnici mimořádně silný provoz podél pochoduující jednotky, která trpí stejně zviřeným prachem jako blátem. Kromě toho protitanková rota je stále v horečné činnosti, aniž však má záruku, že v kritickém okamžiku bude pohotově na správném místě.

Aby právě vylíčené nevýhody zmizely, má být použití protitankové roty takové, aby její velitel byl u velitele pochodového proudu a aby byl v stálém radiotelegrafickém spojení s každou podřízenou četou.

1. protitanková četa bude zajišťovat osu pochodu. Dvě protitankové zbraně budou postupovat s předvojovou hlídkou a před valným vojem po sledech. Jedna protitanková zbraň (podle okolností i další přidělená) bude zajišťovat dozadu na konci pochodového proudu.

2. a 3. protitanková četa budou vysunuty k nepříteli a budou zajišťovat příchodné cesty k ose pochodu. Budou rovněž postupovat a zaujímat palebná postavení po sledech. K jejich ochraně bude použito lehkých kulometů a protitankových min.

Příchodné cesty k ose pochodu, které jsou podél pochodové osy pluku, budou zajištěny (jsou již zajištěny 2. a 3. protitankovou četou) ještě protitankovými nájezdovými minami, nesenými asi v stejnoměrných vzdálenostech v pochodovém proudu pluku.

Tímto použitím protitankové roty je umožněn (podle názoru pisatele) úplně klidný provoz na ose pochodu. Ani obratný velitel nepřátelských obrněných vozidel nenaizne nikde možnost, zaútočit na postupující pochodový proud takto zajištěný.

O zajištění pochodu protitankovými jednotkami píše v čísle 34 kpt. Krüger, že je nutné, dříve nežli OPT. skutečně použijeme, ujasnit si úmysl protivníka, jež máme odrazit. Tímto nepřitelem při zajištěném pochodu nebude jen několik tanků průzkumných jednotek (jak to předpokládá Deutsche Wehr čís. 42), jež budou provádět jen průzkum a které tedy narazí jenom na nejpřednější sledy pochodových proudů, ale

bude to překvapující objevení se tanků. S tím nutno vždy a všude počítat. Motorisované průzkumné jednotky mají k provedení svých úloh nejen velmi rychlá vozidla se značným okruhem působnosti, ale i zbraně, jimiž také příležitostně bojují a svůj průzkum si vynucují. Předsunuté obrněné jednotky budou daleko od vlastního vojska napadat bok nebo týl pochodujiících proudů, aby způsobily co největší zmatek a jejich postup tak co nejcitelněji rušily. Proto bude nutné zajišťovat proti nepřátelským motorisovaným silám zásadně nejen čelo, ale i jednotlivé části pochodových proudů i se všemi službami vzadu. O tom, jak je možno nejúčelněji a nejjistěji zdolat nepřítele, jehož vynikajícími vlastnostmi jsou rychlost a překvapení, uvažuje pisatel článku takto:

Při zajištění jednotlivou protitankovou zbraní: Tato protitanková zbraň bude, poněkud vzdálena od pochodové osy a zcela skrytá v terénu, nucena číhat na nepřítele ve vyčkávacím postavení. Dělovod a mířič (na př. protitankového kanonu) budou určovat polohu a vzdálenosti nejdůležitějších bodů v terénu, základních to prvků k zahájení střelby, bude nutno připravit střelivo, upravit pozorování do všech směrů, bude prostě nutné připravit všechno až do podrobností, aby bylo co nejvíce zajištěno, že první rána (která velmi pravděpodobně prozradí stanoviště protitankové zbraně) nepřítele zasáhne.

O tom, jak lze těchto základních předpokladů protitankové obrany pochodujiící (t. j. v stálém pohybu jsoucí) jednotky dosáhnout, je již velmi mnoho návrhů na použití OPT. při zajištění pochodu pěší jednotky, ale z celého toho množství se vyvinuly jen 3 typy řešení, jež jsou v základě tyto:

1. Zařazení OPT. do pochodového proudu.

Motorisovaná protitanková zbraň nemůže trvale udržovat a zachovávat pochodový ruch pěchoty, a proto je navrhován (pro dopravu protitankových zbraní), koňský potah, v jehož použití je spatřována výhoda, která záleží v tom, že protitanková zbraň, pokud bude zařazena daleko vpředu pochodového proudu, bude trvale připravena k použití přímo u jednotky jí chráněné. V tomto případě by tedy bylo především nutné, aby před předvojem pochodovala protitanková zbraň, tažená koňmi. Ale právě tam by mohla být velmi často nepříjemně pocítována její přítomnost (jakožto rušivého prvku). Představme si jen překvapující útok průzkumných obrněných vozidel, který by byl zcela snadno možný i za přítomnosti jezdeckých patračů předvojové hlídky. Protitanková zbraň by musila odkolesnit a připravit se k palbě na silnici (na cestě) i v pravděpodobné nepřátelské palbě. Při tomto nepřátelském palebném přepadu nebudou koně protitankové zbraně jistě klidní, naopak, oni rychlé odkolesnění často znemožní. Uspokojivý výstřel, výhled a okruh působnosti je jen ve velmi málo, šťastných a nahodilých, případech. Je nutné přihlídnout dále také k stavu, v jakém bude dělovod odhadovat vzdálenost, a příslušný podběh (u rychle se pohybujícího obrněného vozidla) a mířič mířit. Při bleskurychlém použití protitankové zbraně a podle povahy povrchu vozovky silnice (cesty) nebude ani možno vyhloubit v zemi jamku pro ostruhu lafety. A bude jistě velkým výkonem obsluhy protitankové zbraně, bude-li po první vypálené ráně (která se značnou pravděpodobností určený cíl nezasaáhne) střelivo skutečně připraveno. K vypálení další, druhé rány asi sotva již dojde, neboť nepřítel, pohybující se rychlostí kolem 60 km/hod., bude co nejdříve již za protitankovou zbraní.

Němci používají k ochraně a zajištění pochodu pluku protitankové roty (14. rota), která však je motorisovaná. Proto bylo v čísle 2 a 10 navrhováno, aby protitanková zbraň byla tažena (odkolesněna) obsluhou a tak pochodovala u zajišťované části, přičemž by ústí hlavně směřovalo k nepříteli. Je samozřejmé, že by doprava protitankové zbraně lidskou silou na větší vzdálenosti (jímž se při postupu nelze vždy vyhnouti) byla pro obsluhu této zbraně (čtyři muži) příliš namáhavá. Obsluha by musila nést

také střelivo. Není tedy ani rozřešeno, co se mezitím stane s koleskami, budou-li i nadále zařaděny do pochodového proudu, či budou-li následovat skoky.

2. Postup prováděním skoků (kývání) od místa k místu.

Toto použití předpokládá motorisovanou protitankovou rotu, jejíž jednotlivé protitankové zbraně, zařazené do pochodového proudu v určitých vzdálenostech, se pohybuji (kývají) dopředu prováděním skoků. Také v tomto případě bude nutné, aby protitanková zbraň napadla nepřítele při jeho náhlém a překvapujícím útoku ihned, třeba z nepřípraveného palebného postavení na silnici nebo na cestě.

Autor článku 20 používá dvou protitankových zbraní (které kývají, provádějí skoky dopředu) u předvojové hlídky a jedné protitankové zbraně k zajištění valného voje dozadu. Chce tak rozdělit jednu protitankovou četou na pochodový proud asi 8 km dlouhý. Obě další protitankové čety mají pak střežit příhodné cesty, vedoucí k ose pochodu, jsouce poněkud posunuty ve směru k nepříteli. Ale na celé pochodové ose má být udržován co nejkldnější provoz a umožňován jeho nejsnazší průběh, a proto obě tyto čety nemohou použít k splnění svých úkolů nejbližší cesty (t. j. aby se dostaly na určené body příhodných cest), nýbrž musí se pokusit o splnění úkolů vykonáním velkých objížďek po postranních cestách, tedy po pravděpodobně špatných cestách polních. Budou při tom spokojeny, nevzdáli-li se příliš od pochodového proudu, tím spíše, že jim může být zpáteční cesta k němu znemožněna položením protitankových min. Je zřejmé, že toto použití protitankových zbraní bude dostatečným zajištěním pochodového proudu (podle zásady postupu po skocích) skutečně jen ve velmi řídkých případech. Mimoto minová protitanková pole mohou při postupu zřejmě ohrozit více vlastní jednotku nežli uškodit nepříteli.

3. Postup přesahováním (jedním rázem).

Pozorujeme toto použití protitankových zbraní na př. u protitankové čety, zajišťující předvoj pochodového proudu. Nejřednější protitanková zbraň se pohybuje nejprve asi na výši sledu pěších patračů předvojové hlídky nebo mezi nimi a sledem jezdeckých patračů, jsouc poněkud vysunuta z pochodové osy pochodujícího proudu. Pak zajede do takového palebného postavení, aby mohla působit na silnici (osu pochodu) i na postranní a příhodné cesty. Podle situace a terénu může jít jednak o skryté palebné postavení nebo též o kryté postavení hotovostní (pro odkolesněnou protitankovou zbraň), která je za palebným postavením. Dobrý výstřel, velmi dobré pozorování ve všech směrech, o které běží, jakož i pečlivá příprava (vybudování) palebného postavení jsou velmi důležité.

Nyní předjedou dvě zbylé protitankové zbraně protitankovou zbraň, která je vpředu (přesáhnou ji) a opět zaujmou v příslušných vzdálenostech od sebe vhodná palebná postavení v blízkosti sledu patračů. Tato poslední (původně nejřednější) protitanková zbraň znovu popojede kupředu tehdy, když valný voj i s posledním vozem bojového trénu již přešel, nebo také dříve, je-li ovšem vystřídána protitankovou zbraní jiné protitankové čety. Velitel čety bude v blízkosti nejřednější protitankové zbraně, kde bude také po ruce lehký kulomet. On sám bude také často rozhodovat o použití protitankové zbraně u předvojové hlídky. Bude stále udržovat spojení s velitelem předvoje motocyklisty.

Tento způsob použití protitankových zbraní u předvoje dovoluje, aby byly stále připraveny k palbě nejméně 2 protitankové zbraně, učeněné do hloubky, zatím co v pohybu je nejvíce jedna z protitankových zbraní. Přihodí se ovšem také, že předvojová hlídka přejde, přesáhne nejřednější protitankovou zbraň. To však není žádná nevýhoda (za předpokladu, že mezi pěchotou a protitankovou obranou je bezvadná spolupráce, jež musí záležet v společném pozorování, v společné spojovací a poplachové službě, jakož i ve vzájemném zajištění). Není správné poskytovat ochranu proti nájezdům nepřátelských obrněných vozidel lehce pohyblivé předvojové hlídce; tato

ochrana se má poskytnout jednotkám, pochoduujícím dále vzadu. V blízkosti předvoje-
vého houfce bude (při použití čtyř o třech protitankových zbraních) vždy alespoň
jedna protitanková zbraň v palebném postavení.

Toto přemísťování protitankových zbraní přesahováním (jedním rázem) doporu-
čuje autor 9. článku. S jeho úvahou lze souhlasit; soustředěné použití protitankové
roty v rukou velitele této roty je nezbytně nutné i možné, neboť on má radiotelegra-
fické spojení s každou četou své roty. Kromě toho může použít k průzkumu a k za-
jištění (v rámci obrany) motocyklistů (jsou u pomocného družstva). Jeho stálé místo
bude co možná nablízku velitele pochodového proudu.

Použití jednotlivých protitankových čet si představuje pisatel tohoto článku
jinak:

Protitanková obrana pochodového proudu má 3 úlohy:

- a) zajištění proti útokům zpředu,
- b) zajištění proti útokům do boků,
- c) zajištění proti útokům do týlu pochoduující jednotky.

Bude tedy účelné, svěřit každé jednotlivé protitankové četě zvláštní úkol. Za-
jištění vpředu může provést jedna protitanková četa, a to u předvoje. Další četa
může zajistit největší část valného voje, při čemž se jednotlivé protitankové zbraně
této čtyři mohou podle situace vzdálit od pochodové osy na větší nebo menší vzdále-
nost. Poslední četa pak obstará ochranu zbývajících částí valného voje, při čemž bude
alespoň 1 protitanková zbraň stále zajišťovat dozadu. Kryje-li nyní pluk pravý bok
divise, není třeba vysílat 2 protitankové čtyři až na 5 km daleko od osy pochodu
pluku. Velitel protitankové čtyři může dát svůj lehký kulomet jen jedné protitankové
zbraní, jež je od jednotky značně vzdálena, neboť pak by ostatní protitankové zbraně
zůstaly samy na velké ploše a zcela bez ochrany. Úlohou protitankové roty není (ja-
kožto protitankové jednotky pluku) zajišťovat nechráněný bok divise. K tomu má
velitel divise zvláštní obrannou jednotku, které svěří ochranu boku divise.

Je přirozené, že je mnoho důvodů, které mluví proti tomuto právě tak vychva-
lovanému jako zavrhanému postupu protitankových zbraní přesahováním. Jedním
z nich je na př. trvalé rušení pochodu pěší jednotky neustále předjíždějícími (přesahu-
jícími se) vozidly, čímž vzniká mnoho prachu. Při stále rostoucí motorisaci ve vojsku
se však nedá nepřetržitěmu předjíždění pěších jednotek motorisovanými jednotkami
nebo jejich vozidly zabránit. Motorisované štáby, jednotky průzkumné, ženijní atd.
budou nuceny více méně často a spěšně projíždět podél pochoduujících pěších proudů.
U moderního vojska je zcela klidný provoz na ose pochodu nemožný. Mýlí se tedy
pisatel článku v čísle 20. Je na bile dni, že povinnosti každého motorisovaného útvaru
je a musí být opatrné a pomalé předjíždění a tím co největší šetření pochoduující pěší
jednotky. Musí být zásadou pro vozidla protitankové roty: při zastavení, po případě
při odkolesnění, ihned dolů se silnice, s cesty, na níž se pochoduje. Naopak, povinností
pochoduujících jednotek má být, dbát stále na to, aby část vozovky byla a zůstala
vždy volná. Konečně pěchota musí motorisaci a novým protitankovým zbraním pě-
choty co nejvíce zvyknout.

Přemísťování protitankových zbraní přesahováním není ovšem možné, pocho-
duje-li jednotka po úzkých polních cestách. Pak ovšem musí jednotlivé protitankové
zbraně postupovat skoky od místa k místu (kývat). Protitanková zbraň může jít se
zajištěním co nejdále dopředu. Protitankové čtyři, použité u valného voje, budou po-
stupovat co možná přesahováním po vedlejších cestách a tak budou pochodový proud
doprovázet. Jedna protitanková zbraň poslední protitankové čtyři bude zajišťovat
dozadu na konci pochodového proudu a bude nucena postupovat prováděním skoků.
Rozumí se samo sebou, že se může stát, že protitanková zbraň nebude, ani při nej-
pečlivěji připraveném zajištění, v kritickém okamžiku na pravém místě. Při správném

chování jednotky (když poplachová služba bude bezvadně účinkovat), která zmizí s cesty a skryje se v postranním terénu, podobně jako při leteckém poplachu, jak to bude jen možno, vniknuvší nepřátelská obrněná vozidla přeruší sice postup jednotky, ale nedosáhnou svou palbou zvlášť velkých úspěchů, neboť již pozorovací podmínky v uzavřeném nepřátelském obrněném vozidle to zúplna nepřipustí. I když ani tento-krát protitanková zbraň nebude moci číhat na svou oběť v místě proniknutí nepřátelských obrněných vozidel, bude to jistě nebo velmi pravděpodobně nedaleko odtud a nepřítel při pokračování v svém podniku nevyjde z něho zcela určitě bez úhony.

Pisatel článku se pokusil kdysi při cvičení překvapit s několika tanky pochodující proud pěchoty a vniknout do něho. Teprve když několik tanků uzavřelo silnici tím, že se postavily napříč silnice, upozorovala osádka tanku (s pisatelem uvnitř), že je takřka až ve středu pěší jednotky. Mezitím by ovšem byly některé z tanků již dávno napadeny dvěma protitankovými zbraněmi, jež byly umístěny za sebou a po stranách silnice (byly vysunuty směrem k nepříteli) a byly v palebných postaveních zcela skryty. Ve skutečnosti by tedy byly některé z tanků (pravděpodobně většina) již dříve zničeny.

Tímto článkem se snaží autor dokázat, že postup protitankových zbraní, t. j. jejich přemísťování přesahováním, je vskutku jediné účelné, neboť jen ono vytváří předpoklad možnosti pro působení jednotlivé protitankové zbraně z výhodného a připraveného palebného postavení. A tato možnost je jen tehdy dosažitelná, je-li protitanková rota motorisována. Úloha zajištění pochodu proti nájezdům obrněných vozidel může být tedy řešena dostačujícím způsobem jediné motorisací.

Štábní kapitán pěch. J. M. Smazal:

Krise předvoje.

„Velká část válečné činnosti vojsk záleží v pochodování. Na dobrém provedení pochodů a na výkonné jednotce po ukončení pochodu závisí značně výsledek všech bojových podniků.“

Nový německý Polní řád „Truppenführung“.

Pochodům se vrací zase starý, předválečný význam, ba stoupá na úroveň značně vyšší, než tomu bylo před světovou válkou. Proti předválečné thesi o úderu staví dnešek více do popředí požadavek rychlosti manévru a pohyblivosti s požadavkem co nejintenzivnějšího využití výhod terénu pro utajení záměrů a pohybů. Toto úsilí musí mít i svůj rub v ochraně proti překvapení, v zajištění.

Za světové války, která vytvořila hráz bez mezer od moře k moři, odnaučili jsme se zajištění za pochodu příkládat větší důležitost, nežli kázala nejnnutnější opatrnost. Zákopová hráz chránila všechny přesuny, a kdo neprožil rok 1914 anebo na západní a balkánské frontě druhou půli roku 1918, nevěřil, že zajišťování zvláštěními oddíly je nutné, jak bylo školeny na vojenských učilištích. Světová válka naopak učila principům, s nimiž se zase dnešní taktika již rozloučila. Dlouhodobý pobyt v zákopech vytvořil soustavu takových zásad a předpisů, které se podobaly spíše kasárnímu nežli polnímu řádu.

Zbytky pochyb a nejasností u nás, pokud jde o jednotlivá údobí útočného a obranného boje, odstranil konečně „Cvičební řád pro pěchotu“ svým druhým dílem (P-I-2); jinak je tomu s polním výcvikem, pro který se teprve předpis připravuje.

Nebude tedy na škodu právě v této době nových diskusí o problému zajištění rekapitulovat názory, které se jinde vyskytly, a to v Jugoslavií, když se pracovalo o novém Polním řádě. Souhrn těchto názorů shrnul pplk. gšt. Vladimír M.

Vauhnik do přehledné studie, kterou pod názvem „Krise předvoje“ uveřejnil ve všeobecné jugoslávské revui „Ratnik“. Rekapitulace těchto názorů nečiní jiného nároku nežli upozornit naše čtenáře na stanovisko, které k otázkám zajištění, organisace, úkolů, činnosti a method zajišťovacích oddílů zaujal a dobře precisoval vyšší důstojník jugoslávské armády.

Vycházejí z dnešního stavu nazírání na tvářnost boje se zvýšeným významem pohybné války v širším, a s útočnými podniky v užším slova smyslu, soudí autor, že všeobecné úsilí o zvýšení pohyblivosti všech složek armády, zejména však pěchoty, vyústí i ve změny jejich bojové činnosti. „Pohyby jednotek budou proto v budoucnosti rychlejší, jejich aktivita se zvětší, přesuny budou častější, — a mimo to prováděny i na větší vzdálenosti — kombinace početnější a složitější, s tím vším však spojená potřeba uchovat je co nejdéle utajeny, bude významnější. Všichni tito činitelé znamenají však zároveň, že i překvapení budou pravděpodobnější, bude lze je snáze uskutečnit a jejich vliv na vedení a úspěch operací bude pronikavější, osudovější.“ Tím se též zároveň přiznává poměrně veliká důležitost úvodní činnosti, pochodu k nepříteli a způsobům zajištění pochodu.

Je všeobecně známo, že se zajištění jednotky dosahuje tím způsobem, že je mezi nepříteli a vlastní hlavní síly předsunuta menší část s úkolem chránit gros sil před překvapením, aby veliteli těchto sil zabezpečila volnost jednání a poskytla mu tím i dostatek času a prostoru, nutného k správnému a včasnému uvedení hlavních sil do bitvy. Zajišťovací jednotky tento úkol splňují kromě vzdálenosti svou větší pohyblivostí a též bojem. Proto je třeba, aby tyto jednotky byly mocněji vyzbrojeny, dokonaleji vybaveny, aby byly tak způsobilejší pro samotné, byť dočasné vedení boje. Tento poslední požadavek má nutně vliv na první požadovanou vlastnost, t. j. na pohyblivost, takže oba činitelé, kteří mají rozhodný vliv na úspěch jejich činnosti, pohyblivost a bojová síla, se ocitají ve vzájemném protikladu; oba je uspokojit, je velmi obtížné, a proto autor pokládá za zcela přiléhavé, mluví-li dnes o „krisi předvoje“.

Je třeba zjistit, praví — zda je tato krise zjevem obecným. Činí tak rozbořením Polního řádu jugoslávského, francouzského a německého. Jugoslávský Polní řád („Privremena Ratna služba“ z roku 1932) přiděluje předvoji tyto úkoly: „Zajišťovat valný voj svého proudu před náhlým nepřátelským útokem; provádět průzkum, a to jak nepříteli — průzkum bojový, tak i terénu, a bránit v týchž činnostech protivníkovi; zatlačovat slabší nepřátelské prvky a odstraňovat veškeré překážky, které by ztěžovaly volnost pohybu valného voje; při střetnutí se silnějším nepřítelem získat pro hlavní voj dostatečný čas a prostor pro rozvinutí, při čemž musí dbát toho, aby se nepustil do takového boje, který by měl škodlivý vliv na svobodu rozhodování a volnost jednání velitele valného voje. Splnění svého úkolu dosahuje tedy předvoj přezvědy a bojem. Přezvědy jsou základní podmínkou zajištění, a proto jsou též prvním a nejdůležitějším úkolem předvoje. Francouzský Polní řád podle autorovy citace praví mezi jiným toto: „Předvoj je orgán přezvědný a orgán přímé ochrany té jednotky, z níž je vysunut kupředu ve směru pohybu. Předvoj prozkoumává terén a přerušuje jakékoli spojení mezi obsazeným terénem a nepřítelem. Chrání hlavní voj před překvapením a skýtá veliteli potřebný čas a prostor k použití všech jeho prostředků. Velitel určuje sílu a počet předvojů, a to tak, aby mohl zabezpečit celé pásmo pro svůj pochodový proud.“

Německý Polní řád definuje opět úkoly předvoje takto: „Předvoj má zajistit nepřerušený ruch pochodu, odstraňovat slabší nepřátelské odpory, chránit valný voj před překvapením a získat pro něj, narazí-li na silnějšího nepřítele, čas a prostor k rozvinutí k boji.“

V citovaných ustanoveních se tedy jeví základní rozdíly, pokud jde o přidělování přezvědného úkolu. Kdežto v jugoslávském předpise jsou přezvědy pokládány za základní úkol předvoje, jsou u francouzského kladeny na místo druhé a německý předpis povinnost přezvědu vůbec nezaznamenává. Je ovšem mimo jakoukoli pochybnost, že se obě činnosti navzájem doplňují, takže je nelze přikře od sebe rozlišovat. Lze se však tázat, zda je možno přenášet veškerou tíhu přezvědu na předvoj anebo je-li třeba zvláštních orgánů přezvědných, aby se tak předvoj mohl cele věnovat svému druhému úkolu, zajištění.

Podle německé doktriny jsou přezvědy a zajištění dva přísně rozlišené pojmy (přezvědnou činnost přikazuje divisnímu jezdeckému a divisním přezvědným oddílům „Divisionsaufklärungsabteilung“), zčásti i u Francouzů, kteří pro tuto činnost stavějí zvláštní „groupes de reconnaissance divisionnaire“. Jugoslávský Polní řád — kromě zmínky o částech průzkumných a přezvědně zajišťovacích — neříká nic o divisních PO. Jen tam, kde mluví o divisním jezdeckému, ukládá mu jako hlavní úkol přezvědy bojem, při čemž podotýká, že je vysíláno před pěchotní předvoj na vzdálenost asi 10 km, takže úkol dálkových zvědu může mu být přidělován jen zcela výjimečně.

Ze všech těchto ustanovení proniká zásadní snaha: dnes více nežli kdy jindy se musí věnovat zvláštní pozornost přezvědům, jejichž pásma se značně zvětšují a prohlubují, takže je třeba použít větších sil smíšených oddílů, čímž se podstatně usnadní činnost předvoje, jehož úkol může tak být redukován téměř zcela jen na zajištění valného voje. Odůvodnění pro to nalézáme již v charakteristice činnosti obou složek. Zatím co na přezvědných oddílech požadujeme co největší pohyblivost, je u zajišťovacích oddílů třeba, aby vedle určité pohyblivosti měly především všechny podmínky pro vedení samostatného boje. Tímto dualistickým rozlišením docházíme k závěru, že nelze na předvoji požadovat provádění přezvědu v celém jejich rozsahu, nýbrž že je třeba, aby pro úkoly přezvědné byly určovány zvláštní oddíly, specialisované tak, aby mohly plnit takové úkoly.

Že ovšem nelze cele zbavit předvoj úkolů přezvědných, je patrné již z ustanovení jugoslávského a francouzského Polního řádu, jež dělí předvoj na dva sledy, přezvědný a bojový, zajišťovací. Pokud ovšem jde o úkoly těchto předvojových částí, jsou příslušná ustanovení francouzského předpisu — jak sám autor konstatuje — určitější nežli dotčená ustanovení v předpise jugoslávském. Jiná je však otázka, zdali jsou tyto čelní části předvoje v dnešní síle a složení, s dnešní výzbrojí a pohyblivostí způsobilé pro tyto úkoly. A tu musíme s pplk. Vauhnikem přiznat, že za těchto okolností veškerá tíha této činnosti leží na jezdeckém, je-li předvoji přiděleno, po případě na ostatních lehkých prvcích; mimo to je nutno myslet i na menší proudy pěchoty, které je nebudou mít. Jugoslávský Polní řád našel pro tyto případy východisko v ustanoveních, jimiž činnost přezvědnou přenesl na pěchotu a určil, kdy a za jakých okolností lze vysílat přezvědné (do 10 km) a průzkumné (v originále „dálkové“ a „blízké“) hlídky, kdy samostatné důstojnické hlídky (na vzdálenost denního pochodu) a přezvědné oddíly v síle roty (do 20 km s pásmem činnosti 5—10 km širokým). Ovšem tímto ustanovením bylo sice ulehčeno jugoslávskému předvoji zúžením jeho úkolů, ale zapomnělo se na otázku pohyblivosti těchto jednotek a na to, že přezvědy mohou být úspěšné jen tehdy, je-li přezvědný vějíř souvislý a má za sebou bezpečné a pevné záchyty. Ve smyslu těchto ustanovení udává zde autor schema síly přezvědných prvků u různých částí takto:

a) pro část složenou z pěšího pluku, s příslušnými přidělenými složkami, 2 přezvědné roty a samostatná průzkumná hlídka v síle čtyry, po případě dvě čtyry;

b) pro část v síle 1—2 praporů s 1—2 bateriemi, dvě až tři čtyry, po případě přezvědný oddíl v síle roty;

c) pro rotu s kulometnou četou 1—3 dálkové (přezvědné) hlídky.

Pro zvýšení jejich pohyblivosti lze podle této studie učinit, že přezvědným oddílům a průzkumným četám budou přiděleny jednotky cyklistů, jezdců a motocyklistů, pěšáci na koních a na vozidlech, k zvětšení jejich bojových možností lze přispět přidělením těžkých kulometů a vybavením různými pojítky ve zvýšené míře.

Pozoruhodný je závěr tohoto odstavce studie, v němž autor varuje před dosavadními omyly těmito slovy: „Vyskolit a vychovat naše velitele, aby při všech bojových cvičeních každý svůj rozkaz začínali především stanovením úkolu pro přezvědné části, které musí být bez výjimky a při každé příležitosti vyslány, bude jednou z nejtěžších úloh, poněvadž se s neuvěřitelnou konservativností a s nepochopitelnou vytrvalostí držíme ustavičně toho, čemu jsme se jednou naučili a co kdysi bylo zavedeno, i když by to bylo proti vlastnímu přesvědčení našeho velitelského sboru.“

Všimněme si nyní s naším autorem složení, síly a vzdálenosti předvoje. Vytýká se i zde, pokud jde o první dva činitele, nedostatek vysvětlení v jugoslávském Polním řádě, ale v zápětí se spokojuje obecným principem francouzského předpisu, podle něhož „určuje je velitel valného voje se zřetelem k nutnosti zabezpečit celé pochodové pásmo svého proudu“. Zřejmě více jej zajímá otázka vzdálenosti, neboť rozbírá činitele působící nepříznivě na činnost předvoje, jako je nepřátelské letectvo, dělostřelectvo, motorisované jednotky, těžké kulomety, způsobilé působit s překvapením, a mimo to analyzuje vlastní účel vzdálenosti, t. j. zabezpečit veliteli svobodu jednání a čas k rozhodování, jednotkám pak čas a prostor k rozvinutí. Úsilí zajistit volnost, čas a prostor a snahy, jak čelit uvedeným nepříznivým vlivům, prostupují dnes všechny moderní předpisy, prostředky jsou ovšem redukovány na tato opatření:

1. Zvětšení vzdálenosti mezi předvojem a valným vojem: Norma pro velikost této vzdálenosti je dána délkou účinného dostřelu dělostřelectva středních ráží. Ovšem tato norma vždy nepostačuje, a proto jsou udány v článku minimální a maximální cifry, poslední platné pro kombinované, smíšené anebo zesílené oddíly:

- pro rotu 500—1000 m,
- pro prapor 1—2 km,
- pro pluk 4—8 km.

2. Dočasné vysunování děl a kulometů v čelo valného voje, zajišťující záchyt a podporu předvoje, zejména v střídavém terénu, pro případ, že by byl napaden přesilou. Pro zvýšení bezpečnosti valného voje nepřináší toto opatření mnoho. Mimo to značně unavuje vysunuté části, nejsou-li mechanisovány.

3. Zvýšení bojové pohotovosti proudu na několik pochodových proudů. Zkracuje se jim doba k rozvinutí, ale lze těžko vždy počítat s dostatečným počtem vhodných komunikací, čímž se pohyb zpomalí a pochodující jednotky jsou vydány velkým námahám. Tento způsob na př. francouzský předpis nařizuje výslovně.

4. Zvýšení bojové pohotovosti systematickým pohybem posuny. I toto opatření je nejsilněji zdůrazněno francouzskými předpisy. Je jisté, že zajišťuje soulad činností předvoje a valného voje, redukuje možnost překvapení a usnadňuje styk se sousedními proudy. Vytýká se mu však upřílišněná šablonovitost a újma na volnosti jednání a na pravomoci velitelů proudů.

5. Vysílání zvláštních zajišťovacích prvků s úkolem zároveň přezvědným před. předvoj. Osvědčil se jako nejvhodnější, avšak lze ho použít jen u vyšších jednotek; u menších by vedl k nežádoucímu tříštění sil.

Obsazení výhodných terénních linií předem je zejména důležité ve zvlněném terénu a vždy potřebné v horách.

Ovšem to vše jsou jen pomocná opatření z nouze. Je tedy potřeba, aby předvoj byl jinak organizován, a to tak, aby:

- a) vzdálenosti byly zvětšeny;
- b) předvoj byl nezávislejší na valném voji a v předvoji zase sled přezvědný silněji oddělen od části jen zajišťující valný voj;
- c) každý z obou sledů obsahoval všechny prvky potřebné pro úspěšné plnění jejich úkolů.

Již z toho plyne, že by reorganisace zasáhla i členění části předvoje; v studii nalézáme návrh, aby se předvoj dělil na čelní předvoj a na hlavní předvoj; čelní předvoj by se členil zase v sled přezvědný a sled posilový (záchytný). Čelní předvoj by byl též síly jako hlavní nebo poněkud slabší, složený především z lehkých prvků, které by v celé šířce pochodového pásma proudu „pročesávaly“ terén. Proudů, které nemají jezdeckta a mechanisovaných jednotek, zařadily by do něho své přezvědné orgány, výše popsané. Tento sled by mimo to vysílal vpřed svá „tykadla“ hlídkami, OA. a p., aby byly co nejdříve získány první zprávy o nepříteli. Avšak tyto čisté přezvědné prvky budou čas od času potřebovat určité podpory, někdy i záhytu, anebo toho, aby byla jejich síla doplňována a živena, zejména půjde-li o získání zpráv bojem. Tato opora — posilový sled — musí se tedy vyznačovat i pohyblivostí i mohutností palby, aby mohl včas a účinně zasáhnout. Znamená tedy jakýsi druh pohyblivé zálohy především pro velitele přezvědného sledu, účastní se dále podniků, majících za účel obsazení důležitých terénních cílů, anebo zatlačení a pronásledování silnějších nepřátelských jednotek, odrážení nájezdů mechanisovaných jednotek protivníka, dobývání významných pozorovatelů a p. Mimo to tento sled, vysunutý na větší vzdálenost před hlavní předvoj, je přímou ochranou jednotek OPL, pochodujiících na jeho zadu, nebo zaujímajících postavení před hlavním předvojem, aby tak včas zpravovaly i valný voj o hrozcím nebezpečí. Úkolům odpovídá i složení; jsou to kulometné jednotky, zvláště cyklistické, čtyři pěchotních děl, lehké dělostřelectvo a části pěchoty, dopravované na autech. „Síla by činila asi $\frac{1}{4}$ — $\frac{3}{4}$ sil předvoje.“ Zásada je, aby oba sledy byly pevně v rukou téhož velitele, neboť činnost obou částí je navzájem spjata, a proto vyžaduje naprostého souladu.

„Hlavní“ předvoj jako kompaktní jednotka v rukou velitele předvoje má za úkol podporovat čelní předvoj. Jeho úkol je podle jugoslávského Polního řádu bojový, neboť jen bojem plní své úkoly, ať jde o činnost rázu útočného nebo obranného. Podle toho musí obsahovat výtečnou údernou sílu, mající všechny podmínky pro vedení úspěšného boje. Poněvadž je třeba, aby hlavní předvoj včas dorazil na místo zá-
kroku u čelního předvoje, musí být i hlavní předvoj pohyblivější než dosud a aspoň část jeho musí disponovat mechanickými převoznými prostředky.

Nejzajímavější otázka z této části problému je řešena na konec; je to otázka vzdáleností mezi navrhovanými částmi předvoje. Ustanovení o vzdálenosti předvoje a valného voje jsou tu přijata, avšak pro navrhované nyní dva prvky předvoje. Jako obecné pravidlo připouje pplk. Vauhník toto: „Vzdálenosti mohou být o tolik větší, oč je předvoj pohyblivější anebo vybaven modernějšími prostředky pro rychlý převoz“; mimo to soudí, že jednotka po této stránce lépe opatřená bude mít příznivější podmínky pro vlastní zajištění na pochodu. V tabulkovém přehledu pak dochází k těmto propočtům: prostor hloubky divise zajištěný 3 předvojovými prapory s přidělenými posilovými prostředky dosahuje 14 km (počítajíc v to i hloubku proudu), u pěšího pluku 7 km, u praporu $3\frac{1}{2}$ km, u roty $1\frac{1}{4}$ km. Sám přiznává, že to jsou číslíce, které se mohou podle stupně výkonnosti nebo množství uve-

ných materiálních prostředků, avšak za přednost svého návrhu pokládá, že „se vzdálenost v podstatě dvakrát zvětší, při čemž není nebezpečí, byť jen částečného ohrožení zvýšeno, poněvadž první zákrok přichází z téže vzdálenosti, která je předvidána vyzkoušenými ustanoveními dosavadních předpisů, avšak tuto větší vzdálenost zajišťují nyní dva prvky předvoje“.

Kpt. děl. Karel Gruncel:

Spolupráce tanků s pěchotou ve světle německých názorů.

„Kde jsou zasazeny tanky do boje, tam jsou i nositeli celé tíhy boje a ostatní zbraně musí se tankům v své činnosti přizpůsobit,“ bylo nedávno napsáno v německém „Mil. Wochenblattu“ čís. 18 v čl. „Neugestaltung der Kriegsführung“. Zajímavé je, že v témže čísle téhož časopisu napsal v jiném článku německý major inž. Wim Brandt (byl též jako člen německé vojenské mise účastníkem války bolivijsko-paraguayské a instruktorem pro výcvik s tanky). „Tanky musí postupovat pomalu; chtějí-li pomoci pěchotě k postupu vpřed.“ Vidíme tedy, že se podle názoru a zkušeností tohoto autora musí tanky na svém postupu řídit podle postupu pěchoty.

Otázku, který z právě uvedených názorů je správnější, je nutno podrobit důkladným úvahám: Zda prospěje pěchotě více těsná spolupráce s tanky, či zda bude lépe, postoupí-li tanky kupředu samy, podle zásad své vlastní taktiky, a nebudou-li čekat na pěchotu.

Všimněme si, v čem je vlastně síla tanků: v rychlosti, v malé poměrně zranitelnosti a ve využití poměrně značného počtu zbraní tanku. Spojením těchto tří vlastností máme v tanku znamenitou útočnou zbraň. Útočník, který dostane k dispozici tanky, bude se jistě snažit, využít tanků co nejdůsledněji ke všem útočným akcím. Tato snaha bude aktuálnější tím více, čím menší bude mít útočník důvěru v útočnou sílu své pěchoty. Přicházíme tak k odůvodnění návrhu, který chce mít u každého pěšího pluku v útoku prapor tanků na podporu (ovšem kdyby byl takový počet tanků k dispozici). A nyní, jak je tomu u obránce? Obránce se kloní k názoru, že proti útočícím tankům je nutno především zachovat klid, mít odvahu a necítit se úplně bezbranným a nemohoucím, neboť tanky, ač se zdají hrozným bojovým prostředkem, jím ve skutečnosti nejsou. Je zajímavé, že horliví průkopníci tanků činí z jich použití v boji jen a jen problémy, ač tomu tak není. Problémem jsou snad jen tyto otázky: Jak pracují tanky spolu s pěchotou? Jak pracují při vniku do hloubky nepřátelského obranného postavení? Jak se chovají tanky po průlomu nepřátelské fronty? K těmto otázkám se dosud málo přihlíželo a vyřešení jich není dosud nikde úplné. V popředí zájmu jsou otázky zcela jiného rázu, méně problematické: použití tanků ve smyslu „klasických“ jezdeckých bitev, možnost souboje tanků atd. Stále ještě platí these, že nejlepší obranou proti tanku je zase tank, ačkoli proti tomuto názoru se přesvědčivě postavil vynikající německý odborník mjr. dr. Däniker (viz jeho článek ve „Wehrtechnische Monatshefte“ duben 1935). A jak vyřešit dobrou spolupráci tanků s pěchotou? Není to věc jen tak snadná na první pohled. Dnešní tank má značnou rychlost a není možno, aby se ohlízel na útočící pěchotu, která postupuje velmi pomalu. Tanky se nemohou řídit podle pěchoty, nýbrž pěchota se musí přizpůsobit zvláštnímu způsobu boje tanků. Není dále možno, aby se formace tanků rozdělily po celém bojišti. Mít u každého pěšího pluku v útoku prapor tanků? To by bylo asi velmi špatné učenění sil! Aby bylo dosaženo úspěchu, musí být tanky zasazeny co možná najednou, ve velkém počtu, aby manévrovací činnost obráncova na důležitých místech fronty byla co nejvíce chrožena. Situace a terén rozhodnou, na kterém úseku fronty se ztotožní hlavní úsilí útoku vůbec s úsilím zasazených jednotek tanků. Při rozhodování o úseku,

kde mají být tanky zasazeny, není radno brát v úvahu úseky, kde má pěchota největší obtíže v postupu, nýbrž úseky, kde tanky mají možnost plně se uplatnit. Povede-li se průlom do nepřátelské obranné sestavy, je nutno pomoci pěchotě i v sousedních úsecích. Ovšem je otázka, zda normální pěchota je do té míry pohyblivá a rychlá, aby mohla ihned využít průlomu, učiněného tanky v nepřátelské obranné sestavě. Zdá se, že tento úkol bude nutno svěřit „lehké pěchotě“, zbavené veškeré přítěže. Nejlépe by se snad hodily úderné prapory lehce vyzbrojené.

Dobře připravený a provedený útok tanků může normální pěchotě její činnost ulehčit, ba mnohdy i uspořít. Ovšem dělostřelecká podpora útoku tanků je nutná. Ideální by byla hustá pohyblivá palebná přehraď. Vniknou-li útočící tanky do nepřátelské obranné sestavy, musí být jejich snahou postupovat stále vpřed, raději v hustších rozčleněných tvarech. Není tedy možno žádat od tanků úplné vyčištění dobytého terénu od hnízd odporu, která ještě zbyla. Tanky se nesmějí zastavit anebo projíždět se po bojišti sem a tam, aby umlčely jednotlivá ještě zbylá hnízda odporu. Buď postupují dále, aby udeřily plnou silou na další pásma nepřátelské obranné sestavy, nebo dovoluje-li to terén, vyčkají v krytu příchodu vlastní lehké pěchoty a připraví se k vyrazení na další cíl.

Čištění dobytého terénu a drobná práce bude úkolem pěchoty a doprovodných zbraní, které obstarají umlčení zbylých hnízd odporů. K odrazení nepřátelských protiútoků jsou opět nejschopnější zbraní tanky, poněvadž za protiútku nebude mít nikdy obránce možnost, plně využít svých protitankových zbraní, jako tomu je v připravené obraně. Vyznačí-li k protiútku tanky nepřítel, je zase úkolem především tanků bojovat proti nim, ovšem dokud nebyly nepřítel zasazen v činnost jeho zvláštní obranné protitankové zbraně anebo byly-li zasazeny jen v malé míře.

Literární přehled.

Minerwerfer im Grosskampf. (Minomety ve světové válce.) Theodor Spiess, mjr. štábu II. námoř. děl. oddílu. Předmluva od gen. von Lochowa. Lehmanns Verlag, Mnichov, 1933, str. 185.

Je přehledem vývoje minometů. Tuto zbraň Němci až do konce války přísně tajili a byla určena jako zbraň při obléhání stálých opevnění, a to hlavně k rušení prací v sápech a k ničení překážek před ztečí. Byly tři druhy: Lehký minomet ráže 76 cm měl donosnost 1050 m a vrhal miny 4'75 kg s účinností polního granátu. Střední minomet ráže 170 mm měl donosnost 800 m a vrhal miny 50 kg s účinností 15 cm houfnice. Těžký minomet ráže 250 mm donosností 420 m vrhal 100 kg miny s účinností 28 cm granátu.

Po prvé bylo těžkých minometů použito 13. srpna 1914 při obléhání Lutychu proti pevnosti Flérou 4. rotou pevnostního ženijního pluku 24. Tam byl

poznán jejich význam, učiněny zkušenosti a rozhodnuto o jejich všeobecném použití, neboť byly poznány jejich výhody. Jsou náhradou dělostřelectva tam, kde ostatní dělostřelectvo z bezpečnostních důvodů musí palbu zastavit, jejich výroba je lacinná a jsou přesné. Ličeny jsou boje 5. a 6. roty minometů v bojích v Champagni r. 1915, pak účast v bojích u Verdunu na Sommě, na ustálené frontě v Champagni a znovu u Verdunu a pak v bojích v Horním Alsasku a výcvik minometných oddílů pěchoty.

Dále je líčena jejich účast v bojích na Aisně v Champagni, na východní frontě v Haliči, za průlomu u Tolmeinu a v benátských Alpách, ve Francii 1918 v bitvě u Soissonu a u Remeše. Ličení jsou věcná, dramatická a podávají přehled vývoje a použití této účinné zbraně jak v útoku, tak i v obraně. Bojové zásady jsou podány prostě a výstižně. Kniha zasluhuje, aby ji přečetl každý minometník.

Škpt. J. Albert.